

Larvik
kommune

Årsplan 2026-2027

Svarstad barnehage

-Lær med kroppen, det sitter i hodet

Innledning	4
Årsplan	4
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	4
Larviksbarnehagen	5
Kommunens visjon, verdier og planer	6
Presentasjon av barnehagen	7
Praktiske opplysninger	9
Planleggingsdager 2026-2027	9
Organisering av avdelinger	10
Organisasjonskart	10
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis	11
Barnehagens verdigrunnlag	11
Barn og barndom	12
Demokrati	13
Mangfold og gjensidig respekt	13
Likestilling og likeverd	14
Bærekraftig utvikling	14
Livsmestring og helse	15
Kosthold og måltider	16
Våre fokusområder i 2026-2027	17
Fokusområde 1: Foreldrekraften	17
Fokusområde 2: “Jeg er meg”	18
Larviksmodellen	20
Fokusområde 3: ASK- kommunikasjon for alle	21
Barnehagens formål og innhold	22
Omsorg	22
Lek	24
Danning	26
Læring	27
Vennskap og fellesskap	28
Kommunikasjon og språk	
Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.	29
Barnas medvirkning	30
Samarbeid mellom hjem og barnehage	32
Overganger	33
Når barnet begynner i barnehagen	33
Overgang innad i barnehagen	33
Overgangen mellom barnehage og skole	34
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	34
Planlegging	34
Vurdering	35
 <i>Svarstad barnehage 2026-2027</i>	 2

Dokumentasjon	35
Barnehagens arbeidsmåter	35
Progresjon	36
Barnehagens digitale praksis	36
Barnehagens fagområder	37
Trafikksikker barnehage	38
Kompetanseplan	39

“Lær med kroppen, det sitter i hodet”

Årsplanen 2026- 2027 er godkjent av Samarbeidsutvalget i Svarstad barnehage

Innledning

Årsplan

Årsplanen gir deg et innblikk i Svarstad barnehage, og i det som er viktig for oss i arbeidet med barna. Her kan du lese om våre verdier, mål og fokusområder, og hvordan vi legger til rette for en trygg, inkluderende og utviklende hverdag, preget av omsorg, lek, læring, medvirkning og mestring.

Årsplanen er også et viktig arbeidsredskap for personalet. Den gir retning for det pedagogiske arbeidet vårt, og hvordan vi arbeider i tråd med barnehageloven og Rammeplan for barnehagen. Gjennom året lager vi mer detaljerte planer for ulike perioder, prosjekter og barnegrupper, slik at innholdet kan tilpasses barnas interesser, behov og utvikling.

Barnas medvirkning står sentralt i planleggingen vår. Vi lytter til barnas uttrykk, interesser og initiativ, og lar dette være med på å forme innholdet i hverdagen.

Progresjonsplan

[Progresjonsplanen](#) er et vedlegg til årsplanen og et viktig verktøy i vårt pedagogiske arbeid. Den hjelper oss med å sikre at barna møter varierte erfaringer og passende utfordringer gjennom hele barnehagetiden.

Målet er at hvert barn skal oppleve utvikling og mestring ut fra egne forutsetninger, samtidig som de får utforske, lære og oppleve glede i fellesskap med andre.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er en viktig arena for omsorg, lek, læring og danning. Gjennom trygge relasjoner, lek og gode opplevelser legger vi grunnlaget for barnas trivsel, selvfølelse og utvikling.

I et nært samarbeid med hjemmet ønsker vi å gi barna en trygg og meningsfull hverdag preget av nysgjerrighet, vennskap og mestring.

Vil du vite mer?

[Lov om barnehager](#) og [Rammeplanen](#) beskriver barnehagens samfunnsmandat og innhold. Du kan også se Utdanningsdirektoratets korte film om hva rammeplanen er [her](#).

Larviksbarnehagen

Svarstad barnehage er en del av Larviksbarnehagen, de kommunale barnehagene i Larvik. Sammen arbeider vi for at alle barn skal oppleve trygghet, tilhørighet, utvikling og mestring gjennom hele oppveksten. Vi ønsker å gi hvert barn de beste forutsetningene for å lære, utvikle seg og møte livet med trygghet og tro på seg selv.

Våre felles satsinger i 2026-2027

Kvalitet i barnehagen

[Kvalitet i barnehagen](#) er en felles overordnet plan for de kommunale barnehagene i Larvik. Målet er at alle barn skal møte et trygt, inkluderende og godt barnehagetilbud. Planen legger vekt på tidlig innsats, gode relasjoner, samarbeid og mestring, og gir retning for hvordan vi utvikler kvaliteten i barnehagen.

“Jeg er meg”

[“Jeg er meg”](#) er en viktig del av hverdagen i alle kommunale barnehager og skoler i Larvik. Gjennom lek, samtaler, litteratur og aktiviteter får barna støtte til å utvikle en sunn og positiv selvfølelse, kunnskap om kropp, livsmestring og respekt for egne og andres grenser. Målet er å styrke barnas trygghet og handlingskompetanse, samtidig som vi bidrar til å forebygge krenkelser, vold og overgrep.

ASK - Alternativ og supplerende kommunikasjon

I samarbeid med Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) viderefører vi arbeidet med alternativ og supplerende kommunikasjon – ASK. Vi bruker bilder, symboler og tegn som støtte til talespråket for å gjøre det lettere for alle barn å forstå, uttrykke seg og delta i lek og samspill. Slik skaper vi et inkluderende språkmiljø der alle kan være en aktiv del av fellesskapet.

“Foreldrekraften”

Svarstad barnehage deltar i den kommunale satsingen “Foreldrekraften”, som har som mål å styrke det forebyggende arbeidet og samarbeidet mellom hjem og barnehage. Sammen med andre tjenester i kommunen arbeider vi for å skape trygge oppvekstmiljøer der barnets beste alltid står i sentrum.

Et godt samarbeid med foreldrene er en av de viktigste forutsetningene for at barn skal trives, utvikle seg og oppleve mestring. Gjennom Foreldrekraft videreutvikler vi vår kompetanse innen relasjonsbygging, foreldresamarbeid, veiledning og den gode samtalen. Vi ønsker at alle foreldre skal oppleve å bli møtt med åpenhet, tillit og respekt, og at vi sammen finner gode løsninger til

barnets beste.

I samtaler med foreldre bruker vi Kunnskapsmodellen – Barnets behov i sentrum. Modellen hjelper oss å se hele barnet og skape en felles forståelse av hvilke faktorer som påvirker barnets trivsel, utvikling og læring. Den viser hvordan barnets behov henger sammen med barnets egen utvikling, omsorgen barnet får og miljøet rundt barnet.

Mer info om “Kunnskapsmodellen - Barnets behov i sentrum” finner du [her](#).

Kommunens visjon, verdier og planer

Arbeidet i de kommunale barnehagene bygger på Larvik kommunes felles visjon og verdier, som gir retning for alt vi gjør.

Visjon → Miljøbevisst, livskraftig og verdiskapende

Verdier → Nysgjerrig, ærlig, raus og engasjert (NÆRE)

For å sikre et helhetlig og kvalitetsbevisst barnehage tilbud bygger arbeidet vårt på flere planer som henger sammen: Strategidokument → Virksomhetsplan → Årsplan

1. Strategidokumentet for Larvik kommune

[Strategidokumentet](#) beskriver kommunens mål og retning, både på kort og lang sikt.

2. Virksomhetsplan for de kommunale barnehagene i Larvik

Virksomhetsplanen viser hvilke mål og tiltak de kommunale barnehagene arbeider etter.

3. Årsplanen for hver barnehage

Årsplanen for Svarstad barnehage viser hvordan vi omsetter mål i overordnede planer til pedagogisk arbeid i vår barnehage gjennom året. Årsplanen er både et arbeidsverktøy for de ansatte og en måte å gi foreldre og andre innblikk i hverdagen og innholdet i barnehagen.

Presentasjon av barnehagen

Velkommen til Svarstad barnehage!

“Lær med kroppen - det sitter i hodet” har vært Svarstad barnehages visjon i mange år. Fysisk aktivitet gir gode vilkår for utvikling av intellektet, vi lærer av å gjøre! Gjennom bevegelse utvikles motorikk, språk, konsentrasjon og sosial kompetanse. Bevegelse er en kilde til glede, livsutfoldelse og positive mestringsopplevelser.

Svarstad barnehage har fire avdelinger, to småbarnsavdelinger 0-3 år, og to avdelinger for de fra 3-5 år. Hvordan vi deler inn barna på “stor” avdeling, avhenger av hvor mange skolestartere det er. Dette året er det hele 17 skolestartere, og de kommer til å være sammen på en egen avdeling.

Bevegelse, humor og glede hører sammen. Vi legger vekt på at fysisk aktivitet er viktig i alle sammenhenger, ute og inne. Mye gulvplass, elementer som innbyr til klatring, hopping og kryping er viktig, særlig hos de yngste barna. Men også de store barna skal finne muligheter for fysisk utfoldelse inne. Det skal være rom for løping, hopping, dans og moro. Samtidig skal det legges til rette for et roligere miljø som innbyr til lek og bordaktiviteter, forskning og kreativitet, ro og mulighet til å slappe av. I Svarstad barnehage skal all lek respekteres, og få sin plass.

Alle barn, fra de yngste til de eldste, skal erfare å bevege seg ute, og i ulendt terreng. Turer i vær og vind, gode opplevelser der barnas signaler blir fulgt. En tur kan aldri være for kort, og tanken om at veien blir til mens vi går er vesentlig.

Svarstad barnehage ligger sentrumsnært, med gangavstand til bibliotek, skole, gymsal og svømmehall. Vi har jordbruk, husdyr og skog på alle kanter, og flotte turstier i direkte tilknytning til barnehagen. I skogen har vi en egen gapahuk, som brukes flittig av alle aldersgrupper. Vi har også en grillhytte, satt opp på dugnad av ivrige foreldre forrige barnehageår, innenfor barnehagens uteområde.

Barnehagen åpner klokka 07.00 og stenger 16.30. Vi serverer alle måltider. Vi forholder oss til retningslinjene for mat og måltider i barnehagen. Så langt det lar seg gjøre, baker vi eget brød og lager varm lunsj en gang i uka. Vi legger vekt på gamle mattradisjoner, og har med barna i matlagingen. De skal vite hvor melka kommer fra, at korn blir brød og at kjøttet kommer fra dyra etter slakting, ikke kjøttdisken osv. Vi tar hensyn til allergier og religion og serverer mat deretter.

Bursdag er stor stas! I barnehagen lager vi krone sammen med bursdagsbarnet, synger bursdagssanger, har egen bursdagssamling, og legger stor vekt på at barnet er i sentrum denne dagen. Bursdag markeres ikke med mat.

Små barn trenger hvile en til to ganger om dagen. Hos oss sover de aller fleste i medbragte vogner, men dersom noen ønsker å sove inne har vi både madrasser og senger. En ansatt sitter sovevakt når barn sover.

Kompetanseutvikling er viktig. Svarstad barnehage har siden høsten 2023, vært med i Larviks kompetanseheving "Jeg er meg", som handler om:

- å fremme barn og unges seksuelle helse og livsmestring
- å forhindre seksuelle overgrep.

"Jeg er meg" er en viktig satsing som gir barn kunnskap om egen kropp og egne følelser, hva er gode og dårlige hemmeligheter, hvordan håndtere vanskelige ting osv.

Svarstad barnehage er opptatt av å se hvert enkelt barn for den de er. Vi jobber etter en tanke om at det ikke finnes vanskelige barn, men barn som har det vanskelig. Sammen med foreldre, skal vi lage en god barndom for barna i Lardal, der vissheten om at barn lever hele liv, og at alt henger sammen står sentralt. "Jeg er meg" er et opplegg som lærer barn å sette ord på følelser, gir dem kunnskap om egen og andres kropp, og lærer dem om hva som er greit og ikke greit. Vi har erfart at barn forteller, de er engasjerte og opptatt av det som snakkes om.

Vi vil også dette barnehageåret, i tillegg til "Jeg er meg", være med på kommunens kompetanseheving rundt ASK. Dette handler om å gi alle barn et språk de kan beherske, og gjøre seg forstått med. Det kan for eksempel være ved hjelp av tegn til tale, bilder osv.

Foreldrene er barnehagens viktigste samarbeidspartnere, og vi jobber for at foreldre skal være med på banen i hverdagen. Foreldremøter legges opp til å være arenaer for samtaler mellom ansatte og foreldre. SU jobber for at foreldre og barn i ulike aldersgrupper, kan møtes på sosiale treff, både i barnehagens områder og utenfor.

Svarstad barnehage er en livsgledebarnehage, og skolegruppa er på jevnlig besøk på sykehjemmet, som ligger i gangavstand fra barnehagen. Vi er også en partnerbarnehage, det betyr at vi tar imot studenter fra barnehagelærerutdanningen. Vi har alltid en åpen dør for mennesker som har behov for arbeidserfaring, elever som har behov for et avbrekk, og elever i praksis. Enkelte år har vi også lærlinger.

Vi er en glad gjeng, både store og små, som liker lek og moro. Ingen dager er like, men styres langt på vei av barns interesser. Sammen med kreative og lekne voksne, fører det til morsomme og spennende dager, både ute på tur og inne i barnehagen. Vi gleder oss til et nytt barnehageår!

Praktiske opplysninger

Adresse

Svarstad barnehage
Karen Sogns vei 16
3275 Svarstad

Telefon/ epost:

Anne Tjentland Sjulstad : 924 55471

anne.tjentland.sjulstad@larvik.kommune.no

Mosetusser : 969 46244
Rotraslere : 989 05901
Huldretusser : 468 65629
Grumlere : 969 46205

Virksomhetsleder

Anja Sterner : 913 16049

anja.sterner@larvik.kommune.no

Åpningstid: 07.00-16.30.

Sommerstengt

De kommunale barnehagene er sommerstengt i uke 28,29 og 30.
Barnehagen har 11 mnd drift, juli er betalingsfri.

Visma

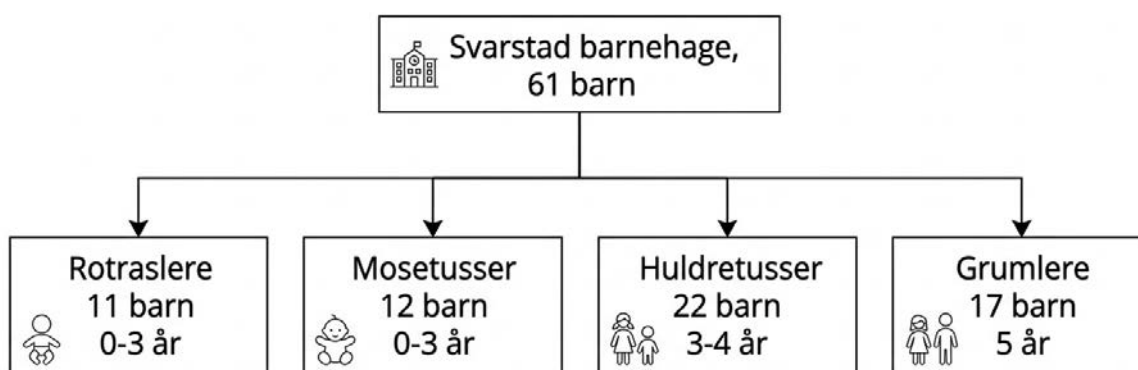
Kommunens barnehager benytter visma som sitt kommunikasjonssystem. Her kan foreldre legge inn fravær, og all informasjon legges ut her. Det blir også lagt ut ukesoppdateringer i slutten av hver uke fra de ulike avdelingene.

Planleggingsdager 2026-2027

Høst 2026	Vår 2027
Fredag 21.08.2026	Mandag 04.01.2027
Fredag 27.11.2026	Fredag 07.05.2027
	Fredag 25.06.2027

Organisering av avdelinger

Svarstad barnehage er delt inn i fire avdelinger, der to er for de minste 0- 3 år, mellomgruppa er for barn 3-4 år, og de eldste er på egen avdeling. Vi har stor tro på at barn lærer av hverandre, de små strekker seg etter de større, og de store viser omsorg for de små. Alle barna har felles uteområde.

Organisasjonskart

Styrer 100%			
Støttepedagog 50%			
Mosetusser 250% Ped.leder 100% Fagarbeider 50% Ped.medarbeider	Rotraslere 100% Ped.leder 100% Fagarbeider 100% Ped.medarbeider 100% Støtteassistent	Huldretusser 160% Ped.leder 200% Fagarbeider 40% Ped.medarbeider	Grumlere 120% Ped.leder 80% Fagarbeider 100% Ped.medarbeider

I Svarstad barnehage møter barna trygge, engasjerte og kompetente voksne. Bemanningen følger gjeldende krav til grunnbemanning og pedagogisk bemanning, og er tilpasset antall barn og deres behov.

Styrer har det overordnede ansvaret for den daglige driften av barnehagen. På hver avdeling samarbeider pedagoger, barne- og ungdomsarbeidere og assistenter om å skape et omsorgsfullt, inkluderende og utviklende miljø for barna.

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

Vurdering er en viktig del av barnehagens pedagogiske arbeid. Gjennom vurdering av det arbeidet vi gjør, vil vi kunne påse at vi følger barnehageloven og rammeplanen.

Vurdering betyr at vi reflekterer i fellesskap over det pedagogiske arbeidet, at vi beskriver og analyserer og at det gir et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Vi vil også få en mulighet til å sikre at vi gjør de nødvendige valgene som sikrer barna en god barndom og et godt miljø å vokse opp i.

Diskusjon og refleksjon foregår daglig, og benyttes på våre møtearenaer i barnehagen. Vi tar opp faglige og etiske problemstillinger som bidrar til at barnehagens pedagogiske virksomhet utvikles og vi utvikler barnehagen i fellesskap.

Barnehagens verdigrunnlag

Rammeplanen for barnehagen (2017, s.7) sier at barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal også jobbe for å fremme likeverd og solidaritet, tilgivelse, mangfold og gjensidig respekt, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs konvensjon av 20. november 1989 om barnets rettigheter (barnekonvensjonen).

Vi som jobber i barnehagen skal hele tiden ha fokus på barnas beste.

Barn skal bli demokratiske samfunnsborgere som skal ta hensyn til andre mennesker. Men de skal også få lov til å være individer som skal kunne heve stemmen og bli hørt. Personalet i barnehagen bør jevnlig reflektere over balansen i dette.

Barn og barndom

Alle ansatte skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi og legge opp til hverdager preget av lek, vennskap og trivsel.

Vi som jobber i barnehagen skal hele tiden ha fokus på barnas beste. Barndommen er en fase i livet. Den kan ikke forseres eller tas igjen. Barndommen har egenverdi, den må få sin tid. Livet i barnehagen er en stor del av barnas barndom. Her skal de sammen med andre barn og voksne utvikle sin barnekultur, bygge vennskap, skape gode relasjoner, og lære gjennom lek, humor og glede. Barna må møte voksne i barnehagen som ser dem for den de er, som lytter, og tar deres meninger og ønsker på alvor. De må også møte voksne som respekterer og forstår, som legger til rette ut fra barnas ønsker og utviklingstrinn. Å jobbe i barnehage er en av verdens viktigste jobber, der målet er at alle skal møte anerkjennelse og samhørighet, trygghet og omsorg.

- Barndommen er en fase i livet, den kan ikke forseres eller tas igjen. Barndommen har egenverdi, og må få sin tid
- Livet i barnehagen er barnas barndom, de skal;
 - i møte med andre barn og voksne utvikle identitet preget av empati og respekt for andre
 - utvikle sin barnekultur
 - bygge vennskap, og gode relasjoner
 - lære gjennom lek, humor og glede

Voksne i Svarstad barnehage skal sørge for at alle barn

- blir sett for den de er, og møtt deretter
- blir lyttet til, og opplever at deres meninger og ønsker blir tatt på alvor
- møter respekt og forståelse
- møter tilretteleggelse ut fra interesser og utviklingstrinn
- møter anerkjennelse og samhørighet, trygghet og omsorg
- møter voksne som er gode rollemodeller, både i forholdet mellom barn, foresatte og kollegaer

Demokrati

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn i barnehagen har mulighet til å delta i barnehagens fellesskap. Gjennom denne deltakelsen vil barna kunne utvikle en forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Ansatte i barnehagen skal la hvert enkelt barn få muligheten til å bidra og delta i barnehagens innhold.

Barn og foresatte i Svarstad barnehage skal oppleve:

- at alle er like mye verdt, uavhengig av kjønn, religion, etnisitet eller sosiale samfunnslag
- ulike kulturer, språk og eventuelle høytider markeres
- kommunikasjon er mer enn ord, voksne er støttende til stede og hjelper barn som ikke har språk med bilder, tegn og kroppsspråk (ASK)
- voksne som lytter og respekterer ulike ønsker og behov
- alle blir møtt med respekt og åpenhet

Mangfold og gjensidig respekt

Barn skal få muligheten til å lære om samfunnet vi lever i. De skal lære at det greit å være annerledes, og at alle har lik rett til å være deltaker i samfunnet. De skal lære at det ikke er lov å krenke en annen person. Barnehagen skal bidra til at hvert enkelt barn føler seg sett og anerkjent for den de er.

Svarstad barnehage skal være en arena for alle, der barna opplever at:

- folk er forskjellige, og ulikheter utfyller hverandre
- det er mange måter å tenke på, gjøre ting på og det ene er like bra som det andre
- i møte med andre lærer vi, og av ulikheter utvikler vi oss
- ulike kulturer og religioner er spennende, og læren og respekten for dette binder oss sammen i et fellesskap
- vi markerer ulike høytider, lærer enkle ord på ulike språk, snakker om, og leser om ulike familier og trosretninger
- Vi jobber for å opparbeide gode relasjoner med foreldre, slik at terskelen for å snakke sammen er lav. Sammen skaper vi trygge barn.

Likestilling og likeverd

Alle ansatte skal aktivt jobbe for at alle barn og ansatte skal føle seg velkommen og viktig uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal sørge for at barna har like muligheter til å bli sett og hørt, og oppmuntret til å delta i alle aktiviteter i barnehagen.

Svarstad barnehage tar barn på alvor. Alle, både barn og foresatte, skal oppleve at de blir sett, hørt og møtt som den de er. Barn lever hele liv, og det er viktig at alle arenaer tas med i arbeidet med barns utvikling. Alle barn, og foresatte, skal behandles med respekt og likeverd.

Bærekraftig utvikling

Barna i barnehagen skal bli kjent med at det vi gjør i dag får konsekvenser for fremtiden. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre, naturen og lære om hvordan de kan dekke sine grunnleggende behov uten å ødelegge for kommende generasjoner. De skal lære å tenke kritisk, være etiske i sine handlinger og vise solidaritet. Vi må derfor stille spørsmål og skape et klima med plass til barnas ulike perspektiver, løsninger og kreative tenkning.

Barna i Svarstad barnehage skal:

- lære å bli glad i naturen, gjennom gode opplevelser
- aldri kaste fra seg søppel, og ta med andres søppel på tur
- lære om hva søppel i naturen gir av konsekvenser for dyr, havet, lufta og klima generelt
- lære sammenhengen mellom korn på åkeren og brød/ bakevarer, kuer på jordet og melk/ kjøtt i butikken osv

Høsten er tid for innhøsting. Blåbær blir syltetøy til skiva, epler blir kake eller muffins.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal legge til rette for at barna trives, kjenner mestring og følelse av egenverd, de skal få vise livsglede, og oppleve at ansatte i barnehagen har et forebyggende perspektiv på krenkelser og mobbing. Barn skal oppleve barnehagen som et trygt sted å være der de har muligheten til å utfordre seg selv i samspill, fellesskap og vennskap. Voksne skal være støttende, og hjelpe barn til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Barna i Svarstad barnehage skal oppleve voksne som:

- jobber aktivt for å utjevne sosiale forskjeller slik at alle får like muligheter
- alltid møter barn med forståelse, og en vilje til å finne ut hva som egentlig har skjedd
- går tilbake og "reparerer" når man ser at man har handlet feil
- tenker at det ikke finnes vanskelige barn, men barn som har det vanskelig
- ser dem bak atferden, som lytter, tar dem på alvor og gjør noe med det som evt er vanskelig
- ser seg selv utenfra og er oppmerksom, og handler etter lovverket dersom kollegaer krenker barn
- er til stede i lek og samspill, som ser hva som skjer og gir hjelp og støtte i evt konflikter
- snakker om at det er greit å være ulike
- snakker om gode og vonde hemmeligheter
- snakker med barn om kropp og berøring, hva som er lov/ ikke lov, retten til å si stopp
- ser at mobbing foregår, også blant små barn, og gjør noe med det
- snakker med barna om vennskap og følelser og hva egen atferd kan gjøre med andre
- bruker måltider som en læringsarena, deler i små grupper og samtaler rundt bordet
- tar med barna i matlaging, lar dem smake på ingredienser, og lære dem om hvor alt kommer fra, høste/ benytte sesongens råvarer
- baker eget brød, lærer barn om gamle mattradisjoner, serverer varm lunsj laget fra bunnen av en gang i uka

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagen](#)

[Jeg er urolig-Hva gjør jeg-rutinen](#)

[0. Årshjul interkontroll psykososialt barnehagemiljø](#)

Kosthold og måltider

Barnehagene har utarbeidet en rutine knyttet til mat og måltider i barnehage og vi har felles innkjøpsavtale. Rutinen er basert på helsedirektoratets råd og anbefalinger og skal følges av alle barnehager.

Måltidet skal være en positiv opplevelse for alle. Vi legger til rette for måltid ved små bord, der voksne sitter sammen med barna og spiser samme mat. Barna blir oppfordret til å smake på ulike ting, men tvinges aldri. Pålegget til brødmåltidene byttes ut slik at det ikke serveres det samme hver dag. Dette for å skape variasjon, og sikre et godt kosthold. Fiskepålegg er på bordet hver dag, varierer mellom fiskepudding, makrell i tomat og kaviar. Avdelingene baker eget brød så sant de har mulighet til det. Frokost er ofte havregrøt. Vi har litt sukker og vaniljesukker i grøten når den kokes opp, og ungene får dermed ikke sukker på grøten.

- Vi serverer tre måltider hver dag, frokost, lunsj og ettermiddagsmåltid, de minste har i tillegg et lite måltid før de sover
 - 08.00 Frokost, brød med variert pålegg eller havregrøt
 - 10.30, de minste spiser knekkebrød med variert pålegg, yoghurt med havregryn ca en gang i uka
 - 11.30 Lunsj hos stor avdeling, brød med variert pålegg, varm mat en dag i uka
 - 13.00 Lunsj hos de minste, varm mat en gang i uka
 - 15.00/ 15.30 Knekkebrød og frukt
- Barna får frukt og grønnsaker hver dag
- Vi serverer et varmt måltid hver uke, barna er med i matlagingen
- Vann brukes som tørstedrikk, i tillegg serveres det melk til mat.
- Vi har fokus på måltidsglede:
- vi ønsker ro rundt måltidene og organiserer måltidet slik:
 - voksne sitter ved bordet, prater og spiser sammen med barna
 - voksne er bevisst på hvordan de snakker med barna
 - barna får smake og finne ut av ulike smakssammensetninger
 - barna får porsjoner/biter tilpasset hver enkelt

Vi er opptatt av at barna skal lære hvordan man lager mat fra bunnen av, og barna er med i matlagingen. Vi tror på at barna gjennom å være med i prosessen, kutte, vaske og se hva som er i gryta, får mer lyst til å smake, og på denne måten utfordre smaksløkene til å prøve noe nytt. Vi tilbyr barna små smaksprøver, men truer dem aldri til å spise opp.

Vi baker eplekake av epler vi plukker ute om høsten en gang i løpet av høsten, lussekatter til Lucia og pepperkaker til jul. Nissefest, karneval og påske er dager det tidligere var søtsaker, nå får de andre, sunne alternativer, feks frukt, smoothie osv. Vi øver på 17 mai tog og denne dagen får barna pølser og en liten ispinne

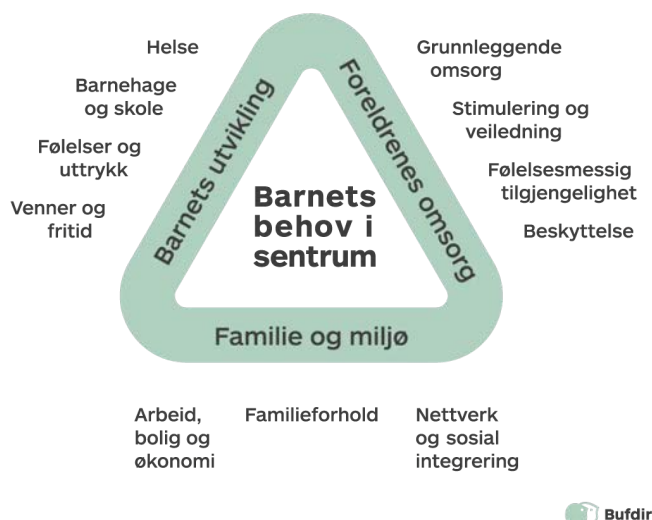
Vi følger Helsedirektoratets retningslinjer for mat og måltider i barnehagen

<http://helsedirektoratet.no/retningslinjer-for-mat-og-maltider-i-barnehagen>

Våre fokusområder i 2026-2027

Fokusområde 1: Foreldrekraften

Svarstad barnehage jobber aktivt for et nært og godt samarbeid med foreldrene. Tanken om at barn lever hele liv, og at alt avhenger av alt ligger i bakhodet til alle ansatte. Sammen med de to andre barnehagen i Lardal, har vi blant annet sett på måten vi har foreldremøter på. Vi ønsker å endre møtene til å bli dialogmøter, der foreldre møter ansatte til dialog over ulike tema. Hver vår arrangerer vi storforeldremøte, der tema i fire år tilbake har vært robuste barn, robuste foreldre, hverdagsforeldre og sammen om barnets oppvekst. I barnehagen er vi opptatt av at vi sammen finner veien å gå. Ansatte ser når barn har det vanskelig og tar kontakt med foreldrene. En åpen dialog er viktig for barns liv, der vi ser på alle faktorer som spiller inn i hverdagen til de ulike barna.

I Svarstad barnehage har vi valgt å ha et SU bestående av flere medlemmer fra foreldregruppa. SU i de ulike barnehagene har dette året valgt å arrangere foreldretreff for de ulike alderstrinnene gjennom året. Det første var med stort hell 02.09.2026, og tilbakemeldingene fra samtlige foreldre som var der, var at dette var nyttig, og noe de ønsket mer av.

Sammen med det neste fokusområdet vårt, som er "jeg er meg", oppleves foreldrekraften som noe av det aller viktigste vi jobber med i barnehagen. Uten dette samarbeidet kan vi umulig gi barna all den hjelp og støtte de til tider har behov for.

Fokusområde 2: “Jeg er meg”

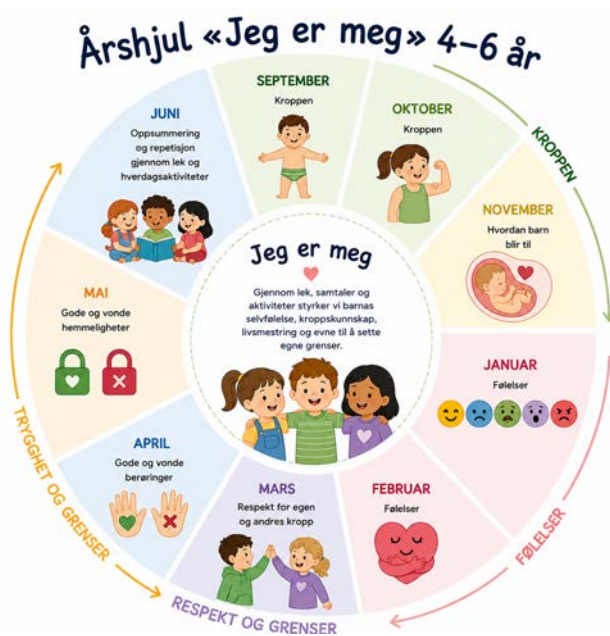
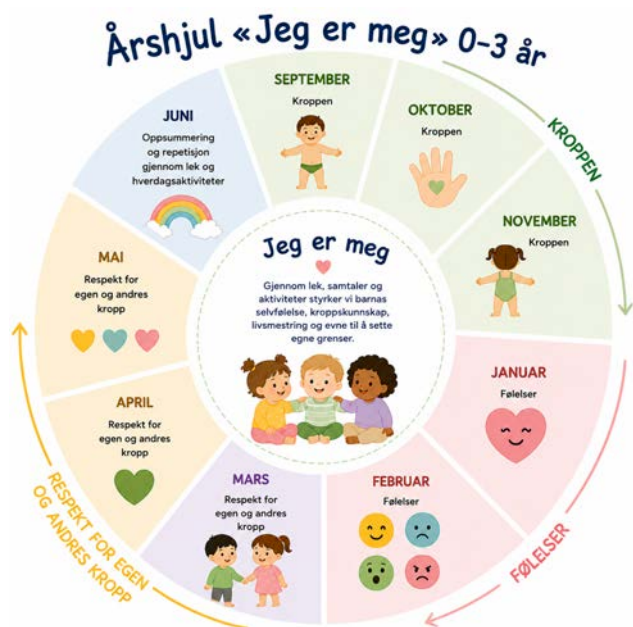
Alle barn skal oppleve trygghet, respekt og mestring i Svarstad barnehage. «Jeg er meg» startet som et forebyggende prosjekt i alle kommunale barnehager og skoler i Larvik, der alle ansatte fikk opplæring gjennom et helt år, i hvordan snakke med barn om kropp og følelser. I dag er det en naturlig del av vårt daglige pedagogiske arbeid. Gjennom lek, samtaler og ulike aktiviteter tilpasset barnas alder og utvikling styrker vi barnas selvfølelse, handlingskompetanse, evne til å sette grenser og ta vare på seg selv og andre. Slik bidrar vi til å skape trygge relasjoner og forebygge krenkelser, vold og overgrep.

Kunnskap om kropp, følelser og relasjoner er viktig for barns utvikling. Når barna får et språk for å snakke om kroppen, følelser og grenser, blir de tryggere på seg selv og bedre rustet til å uttrykke egne behov, respektere andres grenser og si ifra dersom noe ikke føles riktig.

Gjennom arbeidet med «Jeg er meg» får barna erfaring med å:

- Bli kjent med egen kropp og egne følelser.
- Utvikle et språk for kropp, følelser og grenser.
- Sette ord på tanker, følelser og opplevelser.
- Uttrykke egne grenser og respektere andres.
- Utvikle trygghet, en positiv selvfølelse og omsorg for andre.
- Bli kjent med at familier kan se ulike ut.
- Forstå forskjellen på gode og vonde hemmeligheter.
- Øve på å si fra når noe ikke føles greit.

“Jeg er meg” bøker og bilder på veggene, alt studeres og snakkes om, både barna imellom og sammen med voksne. Følelser og kropp, like spennende.

Mer informasjon om [«Jeg er meg»](#) finner du på Larvik kommunes nettside.

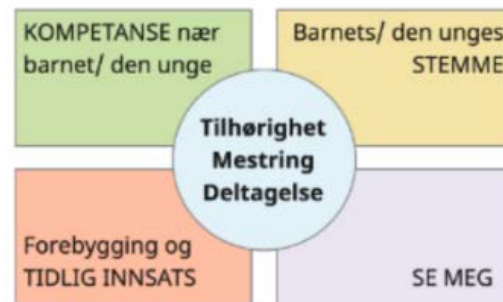
Larviksmodellen

VISJON:

Alle barn og unge i Larvik skal oppleve tilhørighet, mestring og deltagelse hjemme, i barnehagen, på skolen, på jobben og i fritiden

MÅLGRUPPE:

-9 mnd til 30 år

Visjonen i denne modellen er at alle barn og unge skal oppleve mestring, tilhørighet og deltagelse hjemme, i barnehagen, på skolen/ i kvalifisering, på jobben og i fritiden, med målgruppe minus 9 måneder til 30 år

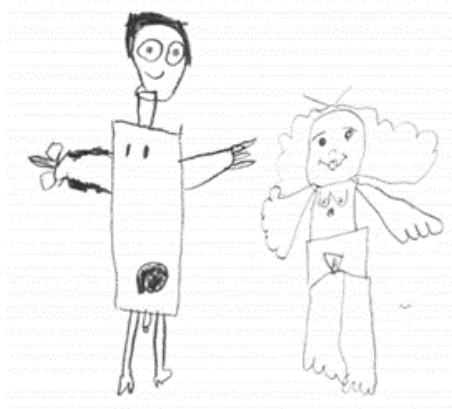
Barn og unge lever sine liv i familien, i barnehagen, på skolen/ i kvalifisering, på jobben og i fritiden. I Larvik kommune jobber vi for å flytte tverrfaglig kompetanse ut til disse arenaene, eks:

- "Jeg er meg" som ved kompetanseheving av ansatte i barnehage og skole fremmer barn og unges seksuelle helse og livsmestring for å forebygge vold og seksuelle overgrep
- spesialpedagog i alle barnehagene
- tverrfaglig barnehageteam

Ved å jobbe sammen og samtidig, håper vi å skape trygge og robuste barn. For å få det til må vi ha med trygge og robuste foreldre på laget. Det er ikke alltid like lett å være foreldre.

Mange ting kan oppleves som svært utfordrende. Kommunen tilbyr ulike typer for foreldreveiledning til de som har behov for det.

Jeg ville ikke at du skulle se meg...
Men du så meg.
Strøk hånden min...
Kysset pannen min.
Tok vare på meg.
Jeg tok feil.
Jeg ville du skulle se meg

Fokusområde 3: ASK- kommunikasjon for alle

Det er viktig at alle barn opplever å bli hørt, forstått og inkludert. Språket utvikles av ulike grunner i forskjellig tempo og det er viktig at alle har en måte å uttrykke seg på, selv om det verbale språket ikke er helt på plass. Fire ansatte i barnehagen deltok i forrige barnehageår, på opplæring i ASK, alternativt supplerende kommunikasjon, dette året er det fire nye som skal gjennom kursrekka. Ved å til slutt ha gitt alle ansatte opplæring, håper vi at dette skal bli en naturlig uttrykksform med alle barn.

For noen barn er ASK et nødvendig alternativ til talespråket, mens det for andre er en støtte på veien mot å utvikle eget språk. Vi bruker ASK som en naturlig del av hverdagen for alle barn. Når ord kombineres med bilder, tegn eller konkrete gjenstander, blir kommunikasjonen tydeligere og lettere å forstå. Dette gir barna flere muligheter til å uttrykke seg, delta i fellesskapet og oppleve mestring.

Slik bruker vi ASK i hverdagen

For å skape en trygg og forutsigbar hverdag bruker vi blant annet:

- Grafiske symboler på lekekasser, hyller, dører, vegger og garderobeplasser.
- Enkle håndtegn (tegn til tale) som støtte til det vi sier.
- Tematavler i samlingsstunder, lek, aktiviteter og måltider.
- Symboler som hjelper barna å velge aktiviteter.
- Nøkkelringer med symboler som støtte i overgangssituasjoner, som rydding, avslutning av lek og påkledning.

Når barna vet hva som skal skje, blir hverdagen mer oversiktlig og forutsigbar. Det gir trygghet og gjør det lettere å forstå beskjeder og delta aktivt i fellesskapet.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.

Barnehagens formål skal sees i sammenheng og være en gjennomgående del av det pedagogiske arbeidet og innholdet i barnehagen (Rammeplan for barnehager).

➡ Progresjonsplan 2024/2025 tydeliggjør hvordan personalet skal arbeide med formål og innhold.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, glede og mestring, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Personalet skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og barn seg imellom.

Barna skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Dette gjør ansatte ved å tolke barnets signaler, være sensitive og verdsette barnas egne omsorgshandlinger (Rammeplan for barnehager, 2017).

Barna i Svarstad barnehage skal møte omsorgsfulle voksne i alle situasjoner, hver eneste dag. Omsorg vises gjennom nærhet, trygge og lydhøre voksne, som samtidig er tydelige og setter klare grenser. Hovedoppgaven til de voksne i barnehagen er omsorg. Barna skal føle trygghet og tillit, de skal merke at noen er der for dem, og ser dem for den de er. Gjennom omsorg kommer danning, som handler om å speile seg i andre. Hva har det jeg gjør, å si for de jeg er sammen med osv.

Omsorg, danning og oppdragelse er viktige begrep som henger godt sammen. Barnehagen og barnets hjem må ha et tett samarbeid. Sammen skal vi skape trygge rammer rundt hvert enkelt barn, og gjøre det robust, og klart, til å gå videre i verden.

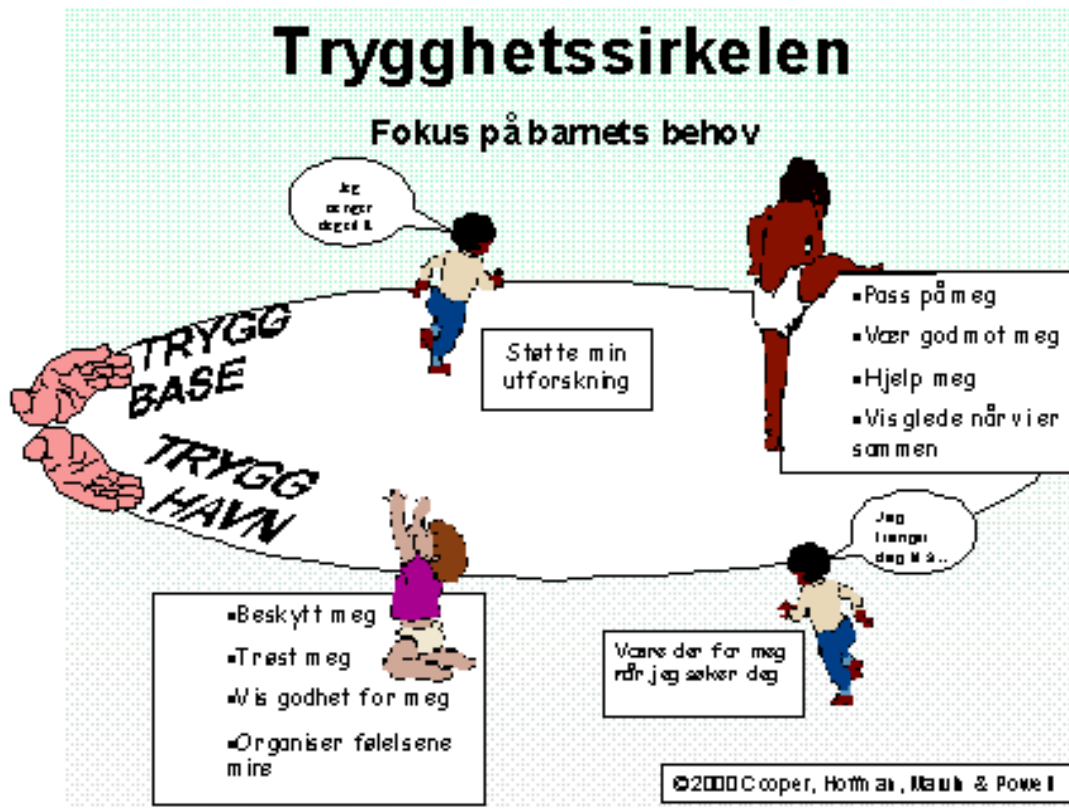
Trygghetssirkelen illustrerer dette. Barn må møtes der de er, og hjelpes til toppen av sirkelen. Noen dager kan være tøffe. Barna må møte voksne som har forståelse for det. Voksne som gir dem støtte og trøst, og hjelp til å komme videre.

De voksne skal være gode kontakter for barna. Hit kan barna komme for å lade, det vil si få nærhet, omsorg, bli sett og hørt. Dette gjelder ikke bare de minste. Av og til kan også 5-åringen trenge litt lading, dette kan være i form av et fang, en klem eller en god samtale, bli sett og hørt på en god måte. Voksne må til enhver tid gi barn den lading de har behov for, de må fange opp signaler, og være gode kontakter for alle barn. Det er viktig å tenke over, og være bevisst, hva som er barns signaler!

Grunnmuren i barnehagen må være omsorg, den skal være preget av trygge, varme og gode relasjoner. Barn må kjenne omsorg og trygghet for å kunne lære, dersom de er utrygge, klarer ikke hjernen å suge til seg læring. I god omsorg ligger ikke bare det å være snill. Barn trenger hjelp til å regulere følelsene sine utenfra. Den voksne må aldri dømme barnas atferd,

men de må se hvorfor barnet handler som det gjør, og deretter hjelpe dem videre. Dette krever voksne som er rolige og til stede. I omsorg ligger også grensesetting og tydelige, forutsigbare voksne, som handler likt.

Omsorg+læring=sant

Svarstad barnehage jobber med omsorg ut fra trygghetssirkelen.

Slik arbeider vi med omsorg

- Voksne har alltid et fang, en hjelpende hånd, et blikk, en god klem
- Voksne er til stede, ser og respekterer hvert enkelt barn
- Voksne setter barna i fokus, er mye på gulvet, har blikk- kontakt
- Voksne er opptatt av å gjøre rutinesituasjoner, måltid, stell og påkledning, til gode arenaer for kontakt og samtale
- Voksne har respekt for barns tanker og meninger
- Voksne går tilbake og reparerer, der det er nødvendig
- Voksne gir alle barna gode opplevelser i hverdagen
- Voksne legger til rette for all slags aktivitet, også hvile og avslapning
- Voksne ser på barna som selvstendige mennesker som lever hele liv, der alle dagens hendelser har påvirkning på hverandre, og man må gi dem omsorg deretter.

[Film: Omsorgsfulle relasjoner](#)

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken er en grunnleggende livs- og læringsform som barna kan uttrykke seg gjennom, og en viktig del av barnekulturen.

Barn leker fordi de synes det er gøy. Samtidig utvikler barna sosiale, emosjonelle, motoriske, språklige og intellektuelle ferdigheter gjennom leken, kreativitet og evne til problemløsning.

Lek er frihet til å velge venner, aktivitet og sted.

Voksne skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Vi skal inspirere til, og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. (Rammeplan for barnehager, 2017).

Barnas lek har en verdi i seg selv. Den er indremotivert, lystbetont og frivillig, leken er et mål i seg selv! Det er selve leken som er drivkraften, ikke resultatet. Gjennom leken uttrykker barna tanker og følelser, de knytter bånd og skaper tilhørighet. De utvikler seg ved å erfare, lærer empati, og tilegner seg sosial kunnskap ved å være i samspill. Alle barn må sees i lek, og veiledes der det er behov, slik at lekekompetansen utvikles.

Det er viktig at alle voksne i barnehagen

- respekterer og verner om barnas lek
- ser på alle typer lek som like verdifull
- tilbyr plass til lek og jobber med å tilby et inspirerende lekemiljø
- gir tid og rom til lek
- har materialer til variert lek
- gir mulighet for å finne lekekamerater og opprette vennskap

Lek fremmer barnas utvikling på flere områder, både intellektuelt, fysisk, sosialt, emosjonelt og språklig. Her styrker og utvikler barna egen identitet og selvfølelse. De høster viktige opplevelser, får ulike erfaringer og masse glede og humor.

Ved å late som om, går barna inn i en egen forestillingsverden. Utforsking og undring, samtaler om verden og fenomener i lek, gir dem kunnskap og innsikt på mange områder. Barna tar med seg opplevelser, inntrykk og følelser inn i lek, og bearbeider og utforsker.

Barnets interesse for andre er en kjerne i den sosiale utviklingen. Det begynner med kjente og kjære ansikter fra de er helt små. Smil og blikkontakt, samt gjenkjennelse og glede over å se kjente ansikter, er viktige deler av barns utvikling. Etter hvert som barna blir større begynner de å leke. Først alene, deretter ved siden av andre barn, parallelllek. Sakte, men sikkert nærmer de seg andre barn, prøver ut og lærer av erfaringene sine. Ved to års alder begynner barna å late som om. En gryende rollelek er under utvikling.

Barna må kunne

- kommunisere og ta andres perspektiv
- ulike forhandlingsteknikker
- skille mellom lek og virkelighet
- sette grenser for seg selv
- oppleve glede og humor

I Svarstad barnehage skal barna oppleve

- et inspirerende lekemiljø
- tilstedeværende voksne som ser og tilrettelegger ut fra barns interesser og utvikling.
- Voksne som er til stede i lek, men som samtidig ser sin besøkestid
- tid og rom for lek og samspill
- respekt for aktiviteten
- at egne ønsker, danner grunnlag for lek
- at leken er her og nå, har sin atmosfære og er viktig for den som leker
- voksne som legger til rette for felles opplevelser og referanserammer, barna kan ta med seg videre som utgangspunkt for lek
- å gjøre bruk av egne erfaringer de tar med seg til barnehagen
- å bli møtt med positiv respons på eget initiativ til aktiviteter
- voksne som legger til rette for barns medvirkning, som observerer, lytter og ut fra dette, setter i gang ulike prosjekter

[Vetuva- Noen barn trenger hjelp til å leke](#)

Danning

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte og at danningen skjer i samspill med omgivelsene og forankres i våre verdier. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå og erfare felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal personalet bidra til at barna utvikler evnen til kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til et godt samfunn (Rammeplan for barnehager, 2017).

I Svarstad barnehage jobber vi for at:

- Barna skal bli sett og hørt, men de må også lære at det ikke alltid betyr at det blir slik de vil
- Alle barn skal oppleve å være en del av et fellesskap, men de skal samtidig lære at de ikke alltid kan være med på alt
- Barna skal møte engasjerte og tålmodige voksne, som er til stede, og som sammen med barna reflekterer over hverandres handlinger og væremåte. Hvordan påvirker det jeg sier og gjør andre?
- Samtaler med barn i løpet av dagen gir dem mulighet til å uttrykke egne meninger, slik at de kan være med på å påvirke innholdet i egen hverdag
- Barna skal møte voksne som samtaler med dem, for å reflektere over egne handlemåter og hva de har å si for andre

Personalet i barnehagen skal sørge for

- Et godt foreldresamarbeid med rom for både ønsker og tilbakemeldinger
- Voksne skal møte barn og foreldre med respekt, anerkjennelse, og godt humør
- Voksne skal opptre som gode rollemodeller
- Voksne skal se hvert enkelt barn, og lytte til barns meninger
- Voksne skal være bevisst egen rolle, og opptre anerkjennende, romslige, engasjerte og til stede.

Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser.

Læring skjer gjennom erfaringer de gjør i leken, felles aktiviteter og det de ellers opplever i livene sine.

Barnehagen skal sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling.

For å fremme læring i barnehagen er vi opptatt av

- å skape et miljø preget av trygghet, respekt og inkludering
- at rom er innbydende og inspirerende til lek, ut fra barnas interesser og ønsker
- at barna kan bruke hele kroppen, ute og inne, og at all lek respekteres
- at voksne er til stede og hjelper barn til å bygge relasjoner, at barna blir bevisst egen væremåte og hva den har å si for andre, slik at empatien bygges opp.
- at voksne er våkne og observante og at de tilrettelegger ut fra barnets utviklingstrinn
- at voksne ikke griper for raskt inn i konflikter, men lar barna ordne opp på egenhånd, og på denne måten lærer dem å ta ansvar for egne handlinger
- at de voksne sørger for at alle barn opplever progresjon i form av å se hvor de enkelte er i sin utvikling og gir dem hjelp og støtte ut fra det.
- å være undrende og nysgjerrige sammen med barna

I Svarstad barnehage bruker barna verktøy som hammer, sag og kniv, samt forstørrelsesglass og insektsbøker. Voksne er nysgjerrige sammen med barna på det de finner i skogen.

Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvising, utestenging, verbal og fysisk mobbing. Miljøet må ha rom for alle barn slik at alle barn opplever inkludering, trygghet og tilhørighet.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Barnehagen skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.

En del av den sosiale kompetansen består i å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. Dette trenger mange barn støtte til.

Svarstad barnehage jobber aktivt med vennskap på følgende måte

- alle barn skal oppleve å være en del av et fellesskap
- voksne har et våkent blikk for begynnende mobbing og utestengelse og setter i gang lovpålagte tiltak når det skjer.
- samtaler med barn om følelser ved bruk av psykologisk førstehjelp, grønne og røde tanker
- dele inn gruppa i mindre grupper både på tvers og etter alder
- foreldremøter der tema er å framsnakke barn som har det vanskelig
- samtaler med barna om at alle er forskjellig, og hvordan vi er mot hverandre
- dersom barn utestenges griper voksne raskt inn og gjør noe med det, både i barnegruppa og med foresatte
- voksne jobber til enhver tid med egen væremåte overfor barn, og er bevisst at egne handlinger forsterker barnas oppfatning av enkeltbarn.
- voksne bruker seg selv for å øke enkeltbarns status i barnegruppa når det er nødvendig
- Det fysiske miljøet er jevnlig oppe til vurdering i forhold til barns psykososiale miljø

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagen](#)

Kommunikasjon og språk

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.

Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Personalet skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og nonverbale uttrykk og støtte dem i deres språkutvikling og anerkjenne og verdsette ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk, tegn-til-tale og ASK-symboler. Personalet skal støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig utvikle norsk språkkompetanse.

Språk kan være så mangt. Det er utrolig hvordan man kan sitte rundt et bord på småbarnsavdeling og kommunisere med barn som ikke har verbalt språk. Det nonverbale er en stor kommunikasjonsform, særlig med de minste. Språkmiljøet i Svarstad barnehage legger vekt på:

- Bøker og bilder er tilgjengelig for barn på alle avdelinger
- Voksne bruker språket aktivt og bevisst i alle situasjoner
- Barnegruppene deles så ofte som mulig inn i mindre grupper
- Fysisk aktivitet verdsettes, ute og inne, man lærer ved å gjøre, vi teller og ordsetter
- Barn som strever med språk, blir tidlig "sett", og gitt ekstra støtte, enten ved bruk av tegn til tale eller symboler/ bilder (ASK)
- Voksne bruker et aktivt språk med de "stille" barna, gir dem tid og rom/ mulighet til å uttrykke seg
- Små grupper viktig for alle barn, at alle skal bli sett, hørt og forstått
- Rutinesituasjoner som måltider, stell og påkledning blir aktive situasjoner for språkstimulering, man gjør og sier hva man gjør, henter, ber om, hele tiden med språket som støtte til handlinger
- Nysgjerrighet rundt barns ulike språk og kulturer

[Språk – mye mer enn bare prat](#)

Barnas medvirkning

FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tas hensyn til.

Barnas medvirkning er sentralt for barns læring og trivsel. Personalet skal høre på barnas synspunkter, anerkjenne deres meninger og ytringer og la dem oppleve at de har innflytelse. Det er viktig å passe på at alle barn får mulighet til å medvirke, men som voksne har vi også et ansvar for å sette grenser og lære barnet å håndtere et nei.

Planer er i første omgang til for voksne hoder, men de skal alltid legges ut fra barns interesser, behov og utviklingstrinn. Hos de aller minste barna legges det stor vekt på arbeid med trygghet og relasjoner. Rom og aktiviteter utvikles i tråd med det barna er interessert i, og det legges stor vekt på fysisk lek, som er denne aldersgruppes favoritt. Klatring, kryping, borte – borte, under og over. Planer blir raskt endret, dersom de ikke er i barnas interesse, eller det viser seg at de er i en annen god aktivitet.

De voksne er på gulvet, sammen med barna. Den voksne støtter opp, hjelper til å regulere barna, og setter ord på begreper. Barnesamtaler kommer mer og mer, og barna skal kjenne at de voksne er til stede og respekterer deres ønsker og behov.

Etter som barna blir større, skjer barns medvirkning mer og mer gjennom barnesamtaler. Her kommer barnas ønsker fram, og sammen med voksne legges grunnlag for nye planer. I leken skal den voksne være nær, og hjelpe dem videre når de trenger det. Det er viktig at barna får prøve å løse konflikter på egen hånd, men like viktig er det at en voksen følger med og trår til om det er behov.

I Svarstad barnehage har barns medvirkning alltid hatt en høy stjerne. Barn skal lyttes til, og de skal tas på alvor. De skal lære at det er lov å si nei, men det skal gjøres på en ordentlig måte. De må også lære at de ikke alltid får være med, men da må de også oppleve å få hjelp og støtte til å finne på noe annet. Barns lek og aktivitet skal respekteres av både andre barn og voksne. Barna skal oppleve å ha støttende voksne, som hele tiden er der for dem, med et våkent blikk på det som rører seg.

Regler for lek dannes ofte underveis. Det er viktig å snakke med barna om hvordan man er mot hverandre, hvordan oppleves det å ikke få være med, hva vil det si å være en god venn osv. Gjennom samtaler, og erfaringer, vil barna sammen med voksne, kunne finne regler som er hensiktsmessige, og som ivaretar alle barna.

Barna i Svarstad barnehage styrer store deler av dagen sin. Voksne er hele tiden tilgjengelig for hjelp og veiledning. Det er viktig for alle å bli stilt krav til. Alle barna skal kjenne på følelsen av å være til nytte i hverdagen. Barn får medvirke der det er naturlig, hele tiden med veiledning fra engasjerte voksne.

Et av ukas høydepunkt er å hjelpe til med å tømme melketralla. Smør, ost og melk bæres til riktig avdeling av ivrige og hjelpsomme barn.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Foreldrene er barnets viktigste omsorgspersoner og våre viktigste samarbeidspartnere. Et godt samarbeid bygger på åpenhet, tillit og gjensidig respekt, og har alltid barnets beste som mål.

Foreldrene kjenner barnet sitt aller best. Når vi deler kunnskap, erfaringer og observasjoner, kan vi sammen skape trygghet, kontinuitet og gode utviklingsmuligheter for barnet.

Foreldrekrachten

Foreldrekrachten er en viktig del av hvordan vi videreutvikler foreldresamarbeidet vårt. Vi ønsker å styrke foreldrenes trygghet og kompetanse og være en tilgjengelig samarbeidspartner når de trenger støtte, veiledning eller noen å tenke sammen med.

Vi vet at barnets utvikling påvirkes av både barnet selv og miljøet rundt. Derfor er vi opptatt av å skape gode og trygge rammer rundt barnet og samarbeide tett med foreldrene om det som fremmer trivsel, utvikling og mestring.

Vi er særlig opptatt av å:

- Skape trygge og omsorgsfulle miljøer rundt barnet.
- Gi barna støtte til utvikling innen språk, sosial kompetanse, motorikk og vennskap.
- Støtte barna i å mestre hverdagen, håndtere motgang og sette grenser.
- Legge til rette for mestring, inkludering og gode relasjoner.
- Støtte foreldrene i foreldrerollen og være en trygg samarbeidspartner.

Sammen ønsker vi å legge et godt grunnlag for at barna utvikler et positivt selvbilde, gode relasjoner og tro på egne muligheter.

Når barn eller familier trenger ekstra støtte, har vi en åpen dialog med foreldrene og samarbeider om gode løsninger. Ved behov kan vi også bidra til kontakt med andre tjenester.

Foreldremedvirkning

Vi legger til rette for foreldremedvirkning gjennom daglig dialog, oppstarts- og foreldresamtaler, foreldremøter, foreldreundersøkelse og samarbeidsutvalg (SU).

Aktuelle tilbud og ressurser for foreldre

[Larvikshjelpa barn, unge og familie \(0-13\)](#) er et gratis og lett tilgjengelig tilbud for gravide, barn og familier som opplever utfordringer knyttet til psykisk helse, familie eller andre livssituasjoner.

[Foreldreutvalget for barnehager - FUB](#)) gir råd og informasjon om foreldremedvirkning og samarbeid mellom hjem og barnehage.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen (Rammeplan, 2017 s.33).

Vi ønsker at oppstarten skal bli best mulig for barn og foreldre og er bevisst viktigheten av dette første møtet. Det er med på å danne grunnlag for et aktivt, gjensidig og nyttig samarbeid. Når barnet begynner i barnehagen legger vi til rette for at barnet får bli kjent med personalet og omgivelsene sammen med foreldrene sine gradvis.

Barnet blir møtt første dagen av en fast ansatt som skal være med barnet under tilvenningsperioden og i tiden etter. Dette er med på å skape trygghet for både barn, foresatte og de ansatte. Vi gjennomfører en oppstartsamtale med foreldrene under tilvenningsperioden slik at vi får avklart forventninger til barnehagen og vi får skriftliggjort nødvendig informasjon om barnets behov.

Overgang innad i barnehagen

Når barnet skal bytte avdeling innad i barnehagen, vil det i hovedsak være barnehagen som står for at barnet blir kjent med "nye voksne", lekekamerater og rommene på ny avdeling.

I løpet av våren legger barnehagen til rette for at barnet er på besøk på den nye avdelingen. Dette gjøres sammen med en kjent voksen fra barnets avdeling. De voksne som skal ta imot barnet bruker naturlige situasjoner til å etablere gode relasjoner til barnet. Gode rutiner for utveksling og overføring av informasjon om barnet (mellom avdelingene) sikres ved at pedagogene overfører informasjon til ny avdeling.

Svarstad barnehage er et langt bygg. Vi jobber hele året for at de som skal gå over til stor blir kjent både med barna, de ansatte og rom på den avdelingen de skal til. Det er blant annet:

- Hele barnehagen har felles uteområde og leker på tvers av avdelinger
- Formiddagsbesøk på avdeling med en kjent voksen når barn og voksne er der gjennom hele det siste året på "liten" avdeling
- Besøk på tom avdeling, bli kjent med rom og utstyr
- Besøk av større barn, med og uten voksne, nede på avdelingen
- Turer i skogen med en gruppe barn fra andre avdeling

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning (Rammeplan, 2017 s. 33).

Barnehagen jobber målbevisst for at alle barn skal være trygge og godt forberedt til skolestart og evt. SFO. Dette skjer i samarbeid med foreldre og skolen barnet skal begynne på.

Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg ferdigheter og kunnskap slik at de møter skolen med nysgjerrighet og positiv forventning. Det legges til rette for en god avskjed med barnehagen.

Barnehagen inviterer foresatte til en avslutningssamtale hvor vi gjennomgår barnets ulike utviklingsområder og eventuelt behov for tilrettelegging i skole og andre ting foreldre er opptatt av. Dette skjemaet oversendes til skolen barnet skal begynne på. Der det er behov for mer tilrettelegging, etableres det et samarbeid med skolen i god tid før barnet begynner på skolen.

Larvik kommune har fastsatte rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO.

[Årshjul - overgang barnehage - skole/SFO Oppvekst og kvalifisering](#)

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging

Det vektlegges i Rammeplanen at barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes.

På planleggingsdager, i personalmøter og avdelingsmøter planlegges det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa.

Gjennomføringen av planene må være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

Vi baserer planleggingen på observasjon, dokumentasjon og refleksjon. Personalet må legge kortsiktige planer, men også se hele barnehageåret under ett.

Foreldregruppa gis mulighet til å medvirke til barnehagens innhold gjennom daglig kontakt, i foreldresamtaler, på foreldremøter og deltagelse i barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen godkjennes hvert år av barnehagens samarbeidsutvalg.

Vurdering

Barnehagen bruker personalmøter og avdelingsmøter til vurderingsarbeid. I tillegg er den daglige kontakten med foreldrene, foreldresamtaler, foreldreundersøkelse og observasjoner med på å bidra til det totale vurderingsarbeidet.

Vurdering skjer også gjennom samtaler i barnegruppa eller med enkelt barn, og gjennom observasjoner av barns trivsel og deltagelse i barnehagedagen.

Vurdering/evaluering skal støtte de voksne i planleggingen og bidra til å sikre at utviklingen av barnehagen skjer på en bevisst måte.

Den fortløpende vurderingen skal følges opp av nye tiltak og justeringer i planene.

Dokumentasjon

Vi gir foresatte et innblikk i barnehagehverdagen gjennom en kort oppsummering i foreldreportalen Visma flyt barnehage.

Ansattes dokumentasjon er viktig i forhold til refleksjon, dialog og utvikle ny praksis.

Dokumentasjonen kan være et middel for å få fram ansattes ulike oppfatninger og åpne opp for en kritisk og reflekterende praksis.

Dokumentasjon skal være med på å fortelle og gjenskape historien for barna, slik at de kan reflektere sammen med andre barn og voksne om det de ser og har vært med på.

Dokumentasjon er et verktøy for:

- Å se sammen med barn
- Å se hvordan barn lærer
- Å se barns initiativ, tanker og innspill – og ta disse på alvor
- Å planlegge tema arbeid
- Å evaluere/reflektere over egen pedagogisk praksis
- Å synliggjøre for foreldre, barnas prosesser og produkt

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn muligheten for medvirkning. Arbeidsmåtene skal varieres, og tilpasses enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet

De voksne i Svarstad barnehage er:

- På gulvet, sammen med ungene, på liten avdeling mer enn med de større.
- Sammen med barna, er der de er, observerer, hjelper og er til stede, samtidig respekterer de barns lek, trekker seg tilbake og lar barna få opplevelsen av å være alene
- observerende, interesser fanges opp, og er utgangspunkt for prosjekter og aktiviteter

- tilretteleggende, legger til rette for nye lekeimpulser og gir barna nye ideer
- tilrettelegger for enkeltbarn, og sørger for at barn med ulike behov også inkluderes i det allmennpedagogiske.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve mestring og fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser (Rammeplanen, 2017).

[Progresjonsplanen ser du her.](#)

Barnehagens digitale praksis

I Rammeplanen står det at: «Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring.»

Digitale verktøy er en del av barnehagens pedagogiske arbeid og brukes som et supplement til andre arbeidsmåter. Vi bruker teknologi bevisst for å:

- Stimulere og inspirere barnas nysgjerrighet og kreative uttrykk.
- Gi barna lystbetonte erfaringer med matematikk, språk og samarbeid gjennom pedagogiske applikasjoner.
- Berike barnas sanseinntrykk og styrke både konsentrasjon og hukommelse.

Bevisst skjermbruk

Vi er opptatt av at digitale verktøy skal brukes på en bevisst og meningsfull måte. Målet er ikke passiv skjermtid, men at barna skal være aktive deltakere. Den voksne er til stede, deltar og veileder.

Vi ivaretar personvern og digital dømmekraft, og legger til rette for at digitale verktøy brukes til å utforske, leke, lære og skape sammen med andre.

[Skjermbruk blant barn, unge og foresatte \(Helsedirektoratet\)](#)

[Barn under 12 år? Tips og råd om skjermbruk \(Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet/Bufdir\)](#)

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesser og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Fagområdene er beskrevet i barnehagens [progresjonsplan](#) og ses derfor i sammenheng med barnas alder.

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Trafikksikker barnehage

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafikksikkerhet inngår. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Hvis holdninger og vaner etableres tidlig, vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet.

Barnehagen har rutiner for sikkerhet når barna skal på turer utenfor port og har en mobilitetsplan som også inneholder mål om trafikksikkerhet i og rundt barnehagen.

- Alle biler skal parkeres på egen parkeringsplass, og skal rygges inn. Dette informeres om på høstens foreldremøte, og personalet minner på det underveis i året, dersom de ser at noen parkerer annerledes
- Barn skal sitte forsvarlig festet i bil, når de leveres og hentes
- Portene skal alltid være lukket i barnehagens åpningstid og barnet skal være i selskap med en voksen ved all ferdsel på parkeringsplassen
- Ved kjøring i bil, buss og taxi skal alltid foresatte ha gitt samtykke, og barna skal sikres forskriftsmessig
- Barna skal ha på refleksvest når de er på tur
- Alle barn læres og trenes i regler for fotgjengere, i bruk av refleks, skilt og veimerking og i bruk av sansene sine i alle naturlige trafikksituasjoner
- Skolestarterne lærer om skilt og bruk av refleks

Kompetanseplan

Svarstad barnehage er en lærende organisasjon. Det betyr at vi er nysgjerrige på egen praksis, deler erfaringer og utvikler kunnskap sammen. Kompetansearbeidet vårt tar utgangspunkt i barnehageloven, Rammeplanen, kommunale føringer og behovene vi ser i vår egen barnehage. Vi bruker planleggingsdager, personalmøter, avdelingsmøter, ledermøte til blant annet faglige refleksjoner, casearbeid og kollegaveiledning som arenaer for læring og utvikling.

Kompetanseområder 2026-2027:

Foreldrekräften – vårt hovedsatsingsområde

Vi skal utvikle et felles språk og en felles forståelse for hvordan vi kan styrke foreldrenes mestringstro og være en trygg, respektfull og profesjonell samarbeidspartner rundt barnet. Kunnskapsmodellen – *Barnets behov i sentrum* – er et viktig verktøy i dette arbeidet.

ASK – alternativ og supplerende kommunikasjon

Vi videreutvikler kompetansen vår slik at flere barn får mulighet til å uttrykke seg, bli forstått og delta i fellesskapet.

HMS-utvalg – en investering i vårt arbeidsmiljø

Tillitsvalgte, verneombud og styrer deltar i felles opplæring for alle HMS-utvalg i kommunal regi. Gjennom opplæring, samarbeid og systematisk oppfølging styrker vi arbeidet med et trygt, godt og helsefremmende arbeidsmiljø, som fremmer trivsel og nærvær.

